

2. ДИЗАЙНЪТ ВЪВ ФИНЛАНДИЯ.

ЕЛИЕЛ СААРИНЕН, АЛВАР ААЛТО

Във Финландия модерният стил започва да се развива около края на XIX в. с търсенето на финландски национален стил. Встрани от руслото са мебелите на няколко финландски архитекти от периода като Елиел Сааринен и Ларс Сонк, които носят отпечатъка на силните им личности. Във фабриката "Ирис", първото промишлено предприятие за мебели, Луис Спар произвежда около 1900 г. добре конструирани образци, подобно на австрийските и английските мебели от това време. След това следва период на прост и практичен класицизъм с германска инспирация. Социалната революция и реформите в жилищното строителство, последвали след Първата световна война, дават началото на простотата и практичността, която днес характеризира мебелите на тази страна.

Портрет на Алвар Аалто

Когато миланските триеналета през 1936 г. вече се отварят за международно участие, е открит финландският архитект Алвар Аалто (1888–1976 г.), дошъл да представи своите мебели от витослепена дървесина в светли тонове и елегантни криви. Твърде бързо в Италия разбират, че скандинавските страни ще въведат нова естетика. Става дума за същите конструктивни принципи както при тръбните мебели, но с едно по-топло впечатление поради употребата на светлата дървесина вместо студения метал. Алвар Аалто създава всичките си мебелни модели за обзавеждане на сградите, които строи. Той

счита, че мебелите са "аксесоари" за архитектурата. За библиотеката във Виипури той създава цяла фамилия от столове и табуретки с общи детайли на краката. За да може по-добре да придава форми на масивната брезова дървесина, той практикува нарязването ѝ на листове блинд и огъването ѝ.

По време на строителството на санаториум за туберкулозни в Паймио Алвар Аалто опитва модели с тръбна стомана в силуета на Март Щам. Той признава, че от психологическа гледна точка предпочита дървесината като материал. Хромираната стомана е прекалено "твърд" материал за тази среда за болни хора. Ето защо той започва да използва дървесина, като се опитва да адаптира мебелния стил с помощта на функционални конструкции. Малко по малко тази дейност, първоначално центрирана около санаториума, става все по-обща в мебелния сектор. В средата на тридесетте години Алвар Аалто създава собствена мебелна фабрика "Артек", която и днес произвежда неговите мебели, и е създадена като "център за модерни мебели, на изкуството и творчеството на индустриални форми".

Във Финландия дървесината на брезата се използва традиционно за производството на ски. След редица изследвания, направени върху изключителната гъвкавост на този дървесен вид, Аалто въвежда нова производствена технология за твърди рамки. Тази технология се състои в огъването и пресоването на шперплатни листове, олепени и стифирани, и след това разрязването им на ивици с

Алвар Аалто. Стол модел 406 от витослепена брезова дървесина, 1935–1939 г. Седалка от преплетени колани от юта или лен. Производител: Артек, Хелзинки. Моделът произлиза от тръбните модели на Щам и Бройер от Баухаус